

STENVALLS

STENVALLS

NYHETSMAGASIN FRÅN ETT FÖRETAG MED VISIONEN ATT TA TILLVARA TRÄETS ALLA MÖJLIGHETER • SEPT 2017

VI TRÄFFAR ELIN, SKIFTLEDARE PÅ VIDAREFÖRÄDLINGEN I SIKFORS

FILIP – MED PASSION FÖR UTFÖRSÅKNING
SPILLET BLIR TILL PELLETS
UNIVERSITETSLEKTORN "WAFFE" OM
GRANENS FÖRTJÄNSTER

ERIK WALFRIDSSON,
SLU

PERSONLIGT PÅ STENVALLS

Det är lätt hänt att företag och organisationer blir opersonliga. Du och jag träffar ofta inte människorna som utför jobbet. Men på Stenvalls är vi noga med att vara *mycket personliga*. Ansvaret ligger på och drivkraften hämtas hos medarbetarna i vår strävan att ta hand om och förädla hela timmerstocken.

I denna tidning vill vi genom att lyfta fram delar av vår vidareförädling visa vad vi gör och vilka som gör det. Extra roligt är det även att få visa var vissa av våra produkter slutligen hamnar.

Det gick snabbt för mina medarbetare att borsta av sig semesterdammet och komma igång med höstens sysslor. Nu hoppas vi på bra och personliga möten med dig som är markägare. För det är i det mötet som vi får den största drivkraften att göra ett bra arbete.

GÖRAN SUNDBERG, RÅVARUCHEF

VAD HÄNDER INOM STENVALLS TRÄ?

En liten resumé:

Vi förädlar organisationen ytterligare. Våra fordon behöver ett bättre systematiskt underhåll. Vi utser därför en underhållschef som har förutsättningar att leda arbetet. Vi utökar också bemanningen med en operativ förman inom fordonsunderhåll.

Stenvalls Trä har växt och i och med det ökar också behovet av it-kompetens. Vi rekryterar därför två it-tekniker som ska vara verksamma inom både nätverksfrågor och produktions-it.

Produktionen flyter allt bättre inom bolaget. Om vi jämför produktionsvolymen inom våra sågverk och hyvlerier för första halvåret detta år med föregående år kan vi glädjande nog se att den sågade produktionen har ökat med 14 procent. Huvuddelen av den ökningen kommer från sågverket i Örarna som startade i april 2016. Förädlingen har ökat med 16 procent och kommer att öka ytterligare, eftersom det nya hyvleriet i Örarna ännu inte körs med full kapacitet.

Försäljningen av våra produkter går bra. De tre senaste månaderna har vi sålt mer virke än någonsin i bolagets historia. Vi säljer mer än vi kan producera av både förädlad och vanlig sågad vara. Vissa av våra produkter är extremt populära, i synnerhet den högsta kvaliteten på trall med beteckningen XLENT, samt våra råsponsluckor för yttertak.

Men: medelpriset under perioden är tyvärr sju procent sämre än förra året. Detta gör att resultatet i bolaget inte är så bra som det kunde ha varit. Vi hoppas på en förbättring om den goda efterfrågan håller i sig.

ERIK SJÖLUND, VD

TIPS TILL SKOGSÄGARE: INFÖR FÖRSÄLJNING

Tiden ha mognat och det är dags för dig att avverka din skog. Men vad ska man tänka på innan man säljer? Vi har samlat några tips.

- Ta med någon utifrån för att titta på din skog, så att du får bekräftat att du har tänkt rätt. En utomstående kan se nya saker som du själv är blind för.
- Att ha en god direktrelation till sin virkesköpare är viktigt, inte minst om det skulle strula i efterhand eller om du blir osäker. En bra virkesköpare ska man kunna prata med i alla lägen.
- Se till att avverka den äldsta skogen först, så att inte kvaliteten hinner försämrats.
- Vänta inte på ”bättre tider” när det gäller förberedande skogsvård. Det lönar sig alltid att gallra i rätt tid. Ta hellre hjälp än att skjuta upp arbetet med att markbereda, röja och plantera.

DETTA ÄR STENVALLS TRÄ AB

Grundare: Elof Stenvall, som 1947 startade tillverkning av bl a kälkar tillsammans med sin bror.

Ägare: Syskonen Folke Stenvall, Anna Flink och Sven Stenvall.

Affärsidé: ”Vi ska tillverka högt förädlade trävaror som överensstämmer med kundernas krav på funktion och totalekonomi.”

Vision: ”Vi förädlar hela stocken, vår målsättning är att producera fler färdiga produkter och på så sätt utöka och säkra marknadsandelar.”

Omsättning: 830 miljoner

Antal anställda: 193

FOTO, PORTRÄTT DENNA SIDA: MICHAEL TÖRNVIST, LULEBILD

Från vänster: Thomas Wikström (Stenvalls Trä), Emil Hahto (virkesköpare Stenvalls Trä), Tomas Jansson (säljare Svenska Skogsplantor), Erik Sjölund (vd Stenvalls Trä), Roger Johansson (chef Svenska Skogsplantor), Filip Backman (virkesköpare Stenvalls Trä) och Göran Sundberg (råvaruchef Stenvalls Trä).

FOTON: CHRISTINA LILJESTRAND

FÖRSÖKSPROJEKT I BODEN VISAR PÅ NYTTAN MED FÖRÄDLADE PLANTOR

Stenvalls Trä och Svenska Skogsplantor i samarbete med framtidsperspektiv

I nästan hundra år har det svenska skogsbruket jobbat målmedvetet med att ta fram bättre plantor. Snart finns möjlighet att se den enorma skillnaden med blotta ögat.

– Försöksområdet utanför Boden är ett viktigt initiativ ifrån Stenvalls Trä och mina medarbetare i Norrbotten, kommenterar Roger Johansson, chef för Sveaskogs affärsområde Svenska Skogsplantor.

På 1930-talet började man välja ut plusträd i den svenska skogen för att korsa dem och ta fram de bäst anpassade egenskaperna för varje växtområde. Processen är långsam, men idag kan man konstatera att en förädlad planta ger så mycket som tjugo procent större tillväxt.

NYTTAN MED FÖRÄDLADE PLANTOR

I Legoträsk strax norr om Boden har Stenvalls Trä och Svenska Skogsplantor planterat tall, gran och lärk med och utan snytbaggesskydd och av olika ursprung och förädlingsgrad sida vid sida. Syftet med denna 75 hektar stora försöksyta är att tydliggöra skillnaden mellan olika plantmaterial och nyttan med förädlade plantor.

– Det saknas visningsobjekt, menar Tomas Jansson på Svenska Skogsplantor, som ansvarar för projektet. Många känner inte till hur mycket valet av plantor påverkar tillväxten.

NÖJDA PROJEKTÄGARE: Göran Sundberg, Stenvalls (till vänster) och Tomas Jansson, kundansvarig Svenska Skogsplantor i Norr- och Västerbotten, är mycket nöjda med samarbetet kring försöksytan i Boden. Där kommer man att tydligt kunna se skillnaden mellan olika plantmaterial och nyttan med förädlade plantor.

Försöksobjektet invigdes och visades nu för första gången, och Tomas konstaterar att plantorna som sattes ifjol ser lovande ut. Om några år kommer alla som kommer hit att tydligt kunna se skillnaden - skogsägare, skolklasser och andra intresserade.

För marken står Stenvalls, som vill medverka till utveckling på skogsplanteringsområdet.

– Det här var roligt att se, intygar Stenvalls råvaruchef Göran Sundberg. Vi i skogsbranschen har ofta teoretisk kunskap, men med konkreta exempel som det här blir allt mycket tydligt. Besöket här har gett mig mer än jag trodde när jag satte mig i bilen i morse.

KOMBINERA TILLVÄXT OCH NATURINTRESSEN

Att det i framtiden kommer att bli allt viktigare att utnyttja skogsarealen effektivt och få fram mer råvara är alla inblandade överens om. Dels för att kraven på skogsbruket växer i och med klimatförändringarna och befolkningstillväxten, dels för att man ska kunna kompensera de arealer som avsätts för naturskydd.

– Vi måste kombinera vinst och tillväxt med naturintressen, menar Tomas Jansson. Här kommer den ökade arealproduktionen hos det förädlade materialet verkligen till nytta.

ETT BESÖK HOS ELIN PÅ VIDAREFÖRÄDLINGEN I SIKFORS

”De bästa stunderna i jobbet är när jag ser att folk hjälps åt och gör sitt yttersta för att allt ska funka”

ELIN OLOVSSON, SKIFTLEDARE I SIKFORS

Ett virkespaket är färdigsågat och lämnar justeringsverket på sågverksområdet i Sikfors. Men innan det är klart att skickas till sitt slutmål ska virket vidareförädlas – med hjälp av Elin och hennes kollegor.

Klockan är sex på morgonen och hyvlarna i Sikfors har just startat dagens arbete. Skiftledaren Elin Olovsson har redan varit igång ett tag; lämnat barn på dagiset i byn och sett över bemanningen inför dagen. Hon går igenom rapporten från skiftet igår kväll. Är något trasigt? Vad behöver göras? Vad är mest akut?

”MAN MÅSTE FÖRSTÅ HELA LINJEN”

På förädlingsavdelningens har Elin sitt hemmagolv sedan 2006. Liksom alla som börjar jobba här fick hon starta med att stå vid första ”stationen” och manuellt rensa bort alla defekta bitar: Krokigt och trasigt, bitar med blånad, röta eller fel dimension. Det kanske verkar lätt, men tar tid att lära sig – det kräver erfarna ögon och flinka fingrar.

Efter första sorteringen går bitarna genom en scanner och datorer sorterar dem efter utseendet på kvistar, sprickor och annat för att de ska kunna användas till den produkt de passar bäst till.

– Man måste förstå hela linjen för att klara att förutsäga om en viss träbit kommer att klassas som för krokig lite längre fram, förklarar Elin, som stod här två månader innan hon gick vidare. Det är en bra grund för kommande uppgifter.

Vid kapgolvet längre in i fabriken står Josef Larsson och handplockar finger-skarvsämnen från kapen och lägger dem i paket. Han har gjort praktik här tidigare och är nu här som sommarjobbare. Vid hyveln står erfarne ”hyvelkungen” Magnus Häggström och kontrollerar de färdiga produkterna, binder ihop paket med plastband och märker upp dem.

Det är viktigt att de som jobbar tillsammans förstår varandra, både erfarna och nya medarbetare som ska lära sig. I det dagliga arbetet underlättar kommunikationskåporna där varje avdelning kommunicerar på sin egen kanal.

– De bästa stunderna i jobbet är när jag ser att folk hjälps åt, gör sitt yttersta för att allt ska funka och frågar varandra, fortsätter Elin. Man har inte alltid alla lösningarna själv. Samarbetet gör jättemycket för produktionen. Vi är ett härligt, piggt gäng på vårt skift. Det bästa i jobbet är kollegorna.

På hyveln är kraven på produkterna och ytorna höga, resultatet måste bli perfekt. Men även om datorerna är rätt programmerade kan det haka upp sig, och det gäller att upptäcka vad som felar när det strular. Har något halkat lite snett, har det lossnat en skruv, har ett spån fastnat?

EN TIMMES RESA FÖR EN TRÄBIT

En dryg timme tar det för en träbit att resa genom anläggningen. Sedan hämtas de färdiga paketen med minitruck, magasineras och lastas för vidaretransport.

– Något jag gillar med jobbet är att vi producerar något, åstadkommer något, gör skillnad, säger Elin. Det är en tillfredsställelse att kunna se vad man har gjort.

Om du fick önska dig något i ditt jobb, vad skulle det vara?

– Det skulle det i så fall vara en personlig mekaniker och elektriker vid min sida!

Med de orden skyndar Elin iväg för att haffa någon som kan hjälpa henne.

Josef Larsson handplockar fingerskarvsämnen från kapen och paketerar dem.

FOTO: PATRICK DEGERMAN

”...det kräver erfarna ögon och flinka fingrar”

Magnus Häggström använder sin långa erfarenhet vid hyveln när han kontrollerar de färdiga produkterna – en levande kvalitetskontroll.

FOTO: PATRICK DEGERMAN

MÅLGÅNG I ENGLAND

Från Norr- och Västerbottens skogar till ett hem i Winwick, England. Det är i Storbritanien en stor del av det virke som köps av Stenvalls till slut hamnar.

”Spindles” kallas slutprodukten, och används som spjälor i trappräcken. Stenvalls kund, träföretaget Cheshire Mouldings, svarar de svenska furustavarna i sin fabrik innan de hamnar i byggvaruhus i hela landet, där de säljs till inredningssugna engelsmän.

– Smått otroliga sju fullastade lastbilar är det som lämnar Sikfors varje vecka, berättar en stolt Göran Sundberg, råvaruchef. Detta efter att ha sorterats, skannats, sågats, justerats, torkats, hyvlats, specificerats, paketerats och magasinrats, för att sedan skickas med lastbil till Göteborg och vidare med båt över havet.

I ett radhus någonstans i England ska en familj få ett nytt trappräcke med fina spjälor av svensk furu. Det timmer som en norrländsk hemmansägare lagt sin hand på och tittat kärleksfullt på, sett växa och hållit koll på under många år har nått ända fram. Furan har nått sin slutdestination.

FOTO: PATRICK DEGERMAN

KONSTEN ATT TA TILLVARA ALLT

Vad skulle Stenvalls göra med spillet från sex hyvlerier?

Sven Stenvall tittade på ”fjället” med spån som tornade upp sig. Om man har sex hyvlerier blir mängden spill också därefter. Vad skulle de göra av allt? Stenvalls såg möjligheterna att göra något av resterna och samtidigt få avsättning för dem. Kutterspån och pellets blev lösningen.

Sex ton pellets, så mycket sprutar det ut – *i timmen!* – i pelletsfabriken på sågverksområdet i Sikfors. Det är i ”kyrkan” med det toppiga taket som spån och flis mals ner, pressas ihop och blir miljövänligt bränsle för frysan­de europeer.

I januari-februari, när vinterkylan slår till, infaller den verkliga högsäsongen. Ändå når berget med pressade pelletar nästan upp i taket.

BÖRJADE MED KUTTERSPÅN

Pelletsproduktionen började för sisådär femton år sedan, ett år efter att man hade börjat sälja balar med kutterspån, sådant som hästägare använder som strö.

– Vi började i väldigt liten skala, med kanske 10 000 balar, och ökade successivt, berättar Sven. När det växt till 50 000 satte vi in robotpaketering; det hade vi satt upp som mål.

Men redan efter ett år började bergen återigen att torna upp sig.

– Då såg vi att det finfraktionerade dammet som vi sållade ut vid balningen av kutterspåret var perfekt att göra pellets av. Så vi skaffade en liten pelletsmaskin och började pelletera. I början blev det 300 kg i timmen, men produktionen har kunnat växa allt eftersom vi ”fått tag i” marknaden.

FOTO: MICHAEL TÖRNQVIST, LULEBILD

”Vi räknar med att minst fördubbla pelletsförsäljningen inom två-tre år. Det finns verkligen en marknad för biobränsle”

SVEN STENVALL

Stenvalls pellets är gjorda av tre ingredienser: färskt kutterspån, torkat sågspån och torkad flis. Att kutterspåret är färskt och inte brunnit innebär att det inte har hunnit förlora i energivärde.

Både pelletsen och kutterspånen levereras på XL-byggs varuhus i hemmaregionen, men pellets är också möjligt att transportera lång väg, utanför Sveriges gränser. I sommar har 6000 ton sålts till Danmark, och nu startar leverans till Norge också.

FRÅN OLJA TILL PELLETS

– I och med att dollarn, och därmed också de pellets som importeras från USA och Kanada, har blivit dyrare, finns det nu en marknad inom Europa, förklarar Sven. Men det finns otroligt intressanta alternativ även i norra Sverige. Jag ser positivt på framtiden, även om marknaden bland villaägare minskar. Storförbrukare, som till exempel pappersbruk och alfallsverk, går i allt högre grad över från olja till pellets som en del i Europas miljöanpassning.

– Nu säljer vi 250-300 000 balar kutterspån och ungefär 40 000 ton pellets per år. Vi räknar med att minst fördubbla pelletsförsäljningen inom två-tre år. Det finns verkligen en marknad för biobränsle.

Den bark och det sågspån som ändå blir över på Stenvalls anläggningar bränner de själva.

– Men inte ens askan efter detta går till spillo, förklarar Sven. Den sprids ut i skogen som gödningsmedel. Allt enligt principen att ta vara på allt.

Det är framgångsreceptet för Stenvalls.

• EN STARK PARTNER •

Magnus Grundström

Tel: 070 220 66 14

magnus.grundstrom@staffare.se

Massey Ferguson 5610 skogssombyggnad, skogsvagnar och mycket mer finns hemma för omgående leverans.

HAKKIPIILKE

STAFFARE AB

www.staffare.se
facebook.com/staffare

SKELLEFTEÅ Tel 0910-140 80

VI ERBJUDER:

DÄCKBYTEN PÅ ALLA FORDON

FRITIDS- OCH STARTBATTERIER

**DÄCKFÖRSÄLJNING OCH
REPARATIONER**

HJULINSTÄLLNINGAR

FÖRSÄLJNING AV SMÖRJMEDEL

DÄCKTEAM
vet vilka däck du behöver

Nya Golf Alltrack.

**BUSINESS
EDITION**

Från 269 900 kr*

**BUSINESS
LEASE**

Från 3 438 kr/mån**
Förmånsvärde från 1 719 kr/mån***

Utrustad med bland annat:

- 4MOTION fyrhjulsdraft • ACC, Adaptiv farthållare inklusive Front Assist och City Emergency Brake med fotgängarigenkänning Pedestrian Monitoring • LED-strålkastare • Parkeringssensorer fram och bak
 - DSG-växellåda • ergoActive-stol med massage • Körprofilsval inklusive Offroad-profil • Lättmetallfälg Valley 17"
 - Radio Composition Media med 8" display • Takreling silvereloxerad • Upp till 35 mm högre markfrigång
- Pluspaket:** • LED-strålkastare • Parkeringssensorer fram och bak • Ytterbackspeglar med minnesfunktion, elinställbara och uppvärmbara • Regnsensor och automatiskt avbländbar innerbackspegel

We make the future real.

Bränsleförbrukning blandad körning 5,2 - 6,7 l/100 km. CO₂-utsläpp blandad körning 137 - 156 g/km. *Gäller försäljning till juridiska personer och kan ej kombineras med ramavtal eller andra rabatter. **Volkswagen Business Lease - Volkswagen Leasing 36 mån (exkl moms) 1500 mil/år, 0% särskild leasingavgift, garanterat restvärde, rörlig ränta baserad på VWFS basränta (mars 2017). Övermil och onormalt slitage debiteras utöver leasingavgiften. Volkswagen Serviceavtal och Volkswagen Försäkring ingår. Volkswagen Försäkring är en del av IF Skadeförsäkring AB (publ). Säte: Stockholm, Org.nr: 516401-8102. Volkswagen Försäkring är ett samarbete med Volkswagen Finans Sverige AB. Ändringar av körsträcka, ränta eller försäkringens försättningar, etc. kan påverka månadskostnaden. ***Indikativt förmånsvärde netto per månad exklusive bränsle vi 50 % marginalskatt. För exakt förmånsvärde hänvisas till Skattverkets hemsida www.skv.se. Uppläggnings- och administrationsavgift tillkommer. Vi reserverar oss för eventuella ändringar och avvikelser. Bilen på bilden är extrautrustad.

Vattenvägen 21, Kalix,
Öppet: mån-fre 8-17, lör 10-14

www.strombergsbil.se
Följ oss på facebook!

Strömbergs Bil

- kundens val -

Volkswagen

Peter 0923-750 94
Johan 0923-750 95
Göran 0923-750 96

Håkan 0923-750 97
Jim 0923-750 98
Sara 0923-750 99

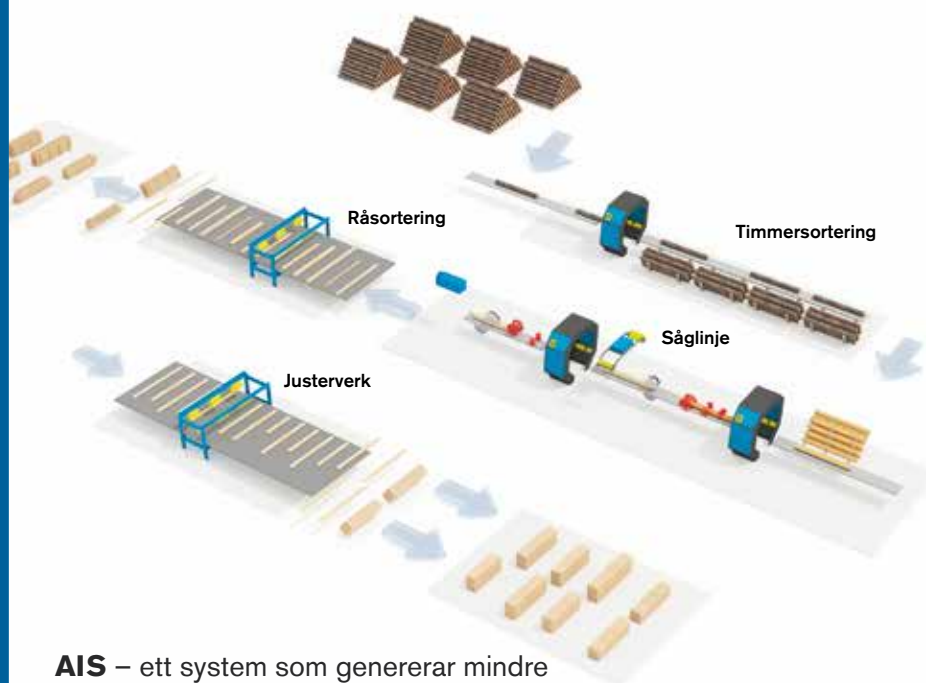

RemaSawco – ett smart val.

AIS-konceptet – Applikation, Integration och Spårbarhet

En ny och för marknaden unik lösning som optimerar samtliga processer och ökar såväl utbytet som produktionsvärdet genom att kombinera avancerade mät- och styrsystem för timmersortering, såglinjer och bräddhantering.

Mjukvarorna interagerar med varandra och applikationerna ser likadana ut och talar samma språk – oavsett maskinleverantör. Spårbarheten ger nya möjligheter för optimering mot både volym som värde redan i ett tidigt skede.

AIS – ett system som genererar mindre spill och högre lönsamhet.

RemaSawco
www.remasawco.se

bonnet.se

KRAMP

Närlant

Hos oss hittar du

- Maskinförsäljning*
- Lantbruks produkter
- Däck, Oljor, Stängsel
- Service & Reparationer
- Hydraulslangstillverkning
- Snickartjänster

*Ex. Fransgård FKR 1501
Fr. 89 900:- ex. moms

Välkomna!

Berglunda

Gård AB

Jonas Berglund 070 207 93 89 www.berglunda.com

ÖKA VOLYMEN PÅ DIN SKOG

Kallax Flyg AB utför alla typer av skogsgödsling, askning och skogsinventering. Genom avancerad gödselutrustning och programvara säkerställer vi produkten och därmed tillväxten på din skog, detta på ett tidseffektivt sätt med hög precision. Vi tillhandahåller allt från gödsel och aska till spridning med helikopter.

RING OSS SÅ BERÄTTAR VI MER!

Kallax Flyg AB • 0980-81 000 • info@kallaxflyg.se
www.kallaxflyg.se

VÄRM UPP HÖSTEN MED PELLETS FRÅN XL-BYGG

Hämtpris:

SMÅSÄCK, 16 kg

39 kr/säck

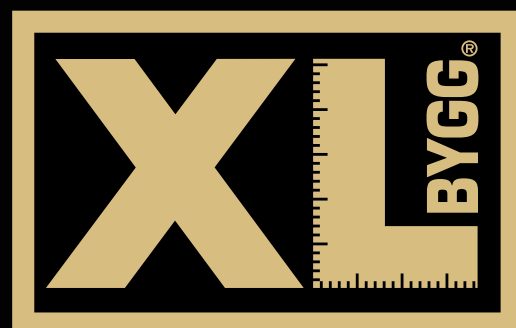
SMÅSÄCK, 52 säckar

2 028 kr/pall

STORSÄCK, 600 kg

1 399 kr/säck

Kampanjpris t o m 31/1 2018

En riktig bygghandel

KIRUNA Tel: 010-15 06 300 • www.xlbygg.se/kiruna

PAJALA Tel: 010-15 06 400 • www.xlbygg.se/pajala

KALIX Tel: 010-15 06 700 • www.xlbygg.se/kalix

LULEÅ Bergnäset Tel: 010-15 06 100 • www.xlbygg.se/lulea

LULEÅ Notviken Tel: 010-15 06 200 • www.xlbygg.se/luleanotviken

SKELLEFTEÅ Tel: 010-15 06 600 • www.xlbygg.se/skelleftea

UMEÅ Tel: 010-15 06 500 • www.xlbygg.se/umea

UMEÅ Syd Tel: 010-15 06 500 • www.xlbygg.se/umeasyd

SUBARU FORESTER XT SPORT 240 HK MED TURBO

VI FINNS
MED I LRF
SAMKÖP

FORESTER XT SPORT
fr. **329.900:–**

SUBARU OUTBACK
fr. **329.900:–**

BOSSES
BIL&MOTOR

LULEÅ, Ostrongatan 4,
0920-877 70, www.bosses-bil.se
Mån–Tors 9–17.30, Fre 9–17, Lör 11–14

3 ÅRS FRI SERVICE*

SUBARU
Confidence in Motion

Bränsleförbr bl. körn. 6,1–8,5 l/100 km. CO₂-utsläpp bl. körn. 159–197 g/km. Bilarna på bilden är extrautrustade.
*Eller vid 1500, 3000 och 4500 mil.

SWEBO BIOVÄRME
VÄRME PÅ RIKTIGT!

Leasing - Ring
och fråga efter
våra förmånliga
priser!

Herz biovärme med helautomatiska pannor
från 50 kW till 50 MW.

- Extremt hög kvalitet.
- Extremt hög driftsäkerhet.
- PLC styrning - touchpanel med styrning via internet.
- Användarvänliga.
- Färdiga värmecentraler.
- Rikstäckande service.
- Service avtal.
- Färdig värme.

Huvudkontor - Boden
Lokala kontor - Västerås
- Mora

SWEBO BIOENERGY
FUTURE ENERGY SYSTEMS TODAY

HUVUDKONTOR BULLERLEDEN 7 • 961 67 BODEN • **LOKALKONTOR** SE HEMSIDA
TEL (VXL) 0921 578 00 • **E-POST** INFO@SWEBO.COM • **INTERNET** WWW.SWEBO.COM

Starkast i skogen! Palms Skogsvagnar

- Vridhus av absolut högsta klass. En detalj som inte bör underskattas vid val av skogsvagnar.
- Riktigt kraftiga stödben för bästa stabilitet vid av- och pålastning.
- Brett sortiment – ger hela 23 kombinationsmöjligheter och stor valfrihet.
- Du hittar alltid en kombination som passar ditt behov.

Palms 8 – 14 tons skogsvagnar

- Palms 8-tonsvagn en är fantastiskt smidig vagn med bredd från 1,9 till 2,1 m. Teleskopiska stödben är naturligtvis standard. Lastarea på 1,8 m². Kvaliten på Palms skogsvagnar är genomgående.
- Palms mindre vagnar är upp till 11 ton byggda med samma höga precision som de större.
- Palms 12-14 tons vagnar är för dig som verkligen jobbar med din skog. Den extremt kraftiga konstruktionen gör att vagnen inte sätter begränsningar efter din skogsmiljö.
- Få andra vagnar i branschen har den här kapaciteten.

Palms skogsvagn med 4WD

- Palms har två modeller skogsvagnar med 4WD: 12 och 14 tons
- Perfekt vid lite svårare markförhållanden.

PALMS
SIMPLY FINE MACHINES

LRF KONSULT ÄR

LEDANDE OBEROENDE AKTÖR INOM SKOG OCH SKATT

50 000 skogsägare anlitar varje år LRF Konsult för fastighetsförmedling, värdering, skogsbruksplaner, ekonomi, juridik, generationsskifte och rådgivning. Affärsmöjligheterna för skogsägare är många.
Vilka är dina? Kontakta oss!

LRF Konsult är Sveriges största redovisnings- och rådgivningsföretag med över 75 000 kunder. Vi erbjuder branschspecifika tjänster inom ekonomi, skatt, juridik, affärsrådgivning och fastighetsförmedling. Med cirka 1 400 medarbetare på drygt 130 orter finns vi alltid nära dig. På www.lrfkonsult.se hittar du uppgifter om närmaste kontor. Vill du hellre ringa är numret **0771-27 27 27**.

lrfkonsult.se/skelleftea

Luleå • Skellefteå • Umeå
NORRMASKINER
Ersnäs, Luleå • 0920-311 00

VÅRA INKÖPARE – ANSIKTET UTÅT

FOTON: MICHAEL TÖRNVIST, LULEBILD

Ovan från vänster: Ola Lindström, Leif Hannu, Göran Sundberg, Bo Forslund, Emil Hahto, Rikard Lindqvist och Thomas Wikström. Lilla bilden: Filip Backman, ny inköpare i Piteå älvdal. Filip presenteras på nästa sida.

VAD SER DU FRAM EMOT I HÖST?

Ola Lindström, Skellefteå älvdal
– På hösten träffar vi markägarna och gör de flesta affärerna. Det är en intensiv och rolig period. Jag hoppas att vädret är med oss och att det ska finnas ett bra utbud med timmer. Det känns absolut hoppfullt! Det är positivt inom Stenvallsindustrin nu.

Emil Hahto, Luleå och Råneå älvdalar
– Hösten är nästan bästa årstiden, jag ser fram emot den. Det är en fin tid att vara ute. På jobbet innebär det ett nytt avverkningsår och en ny säsong. Vi kommer att jobba på lika bra som förr – om inte bättre!

Leif Hannu, Torneå och Kalix älvdal
– Marknaden ser ganska bra ut, men jag hoppas att det snart kommer ett beslut från myndigheterna om man ska få köra med 74 tons lastbilar i Sverige. Det är en viktig fråga för skogsindustrin som har långa avstånd och hanterar höga vikter, och det är viktigt när det gäller miljöpåverkan också.
Är det så att det finns broar och annat som inte håller för 74 ton får vi klassa ner dem och lösa problemen efterhand när de kommer. Våra entreprenörer behöver veta vad de ska skaffa sig för grejer, om de ska våga investera.

volkswagentransportbilar.se

Amarok V6. Vidga ditt revir.

Nya Amarok Aventura tar dig dit du ska, oavsett väder och väglag. Den turbodrivna V6-dieselmotorn på 3 liters cylindervolym, 224 hk och 550 Nm gör att du har vad som krävs för alla situationer. Har du fällt en älg, en gran eller en mindre skog är det inga problem, dragvikten är upp till 3,5 ton och den klarar 45° lutning vid full last. Förutom att den tar sig fram överallt kan du få den med obegränsad komfort. Du kan också välja bland flera olika assistanssystem och infotainment med mobila onlinetjänster. Upplev den hos din närmaste Volkswagen-återförsäljare.

Amarok Aventura TDI 224 hk 4MOTION från **399.000,-** exkl moms eller **3.550,-/mån***

Amarok Comfortline TDI 204 hk 4MOTION från **298.000,-** exkl moms eller **2.650,-/mån***

Bränsledeklaration Amarok 204 hk vid blandad körning 7,5-7,8 l/100km, 196-204 g CO2/km. *Volkswagen Leasing exkl moms 36 mån, 2 000 mil/år, 30% särskild leasingavgift, 47% restvärde, rörlig ränta baserad på VWFS basränta (jan 2017). Uppläggnings- och administrationsavgift tillkommer. Vi reserverar oss för eventuella ändringar och avvikelser. Varje Volkswagen-återförsäljare är fri att sätta sina egna priser. Erbjudandet gäller endast vid nybilsförsäljning. Bilen på bilden är extrautrustad.

TEAM

TRANSPORTBILAR

Norrlands Bil, Tjörnvägen 5.
Tel 0910-71 58 00
Öppettider: Mån-tor 8-18
fre 8-17, lör 10-14
www.norrlandsbil.se

Anton Marklund
0910-71 58 47

Arvidsjaur
Jonas Hagström
0960-210 23

Transportbilar

RÅVARUINKÖPARNA ÄR DE SOM I FÖRSTA HAND MÖTER SKOGSÄGARNA		
Här hittar du våra inköpare:		
Namn	Område	Tel
Leif Hannu	Torneå och Kalix älvdal	070-377 60 59
Emil Hahto	Luleå och Råneå älvdal	070-184 10 18
Filip Backman	Piteå älvdal	070-184 10 25
Bo Forslund	Skellefteå älvdal	070-184 10 11
Rikard Lindqvist	Skellefteå älvdal	070-184 10 12
Ola Lindström	Skellefteå älvdal	070-184 10 96
Thomas Wikström	Skogsförvaltare & utvecklingsledare	070-184 10 14
Göran Sundberg	Råvaruchef	070-184 10 13

10

SNABBA SVÄNGAR MED FILIP

Utförsåkning är den stora passionen för Stenvalls nya virkesinköpare

FOTON: MICHAEL TÖRNQVIST, LULEBILD

FILIP BACKMAN

Aktuell: Nyanställd på Stenvalls sedan mars 2017

Ålder: 24

Bor i: lägenhet i Boden

Utbildning: Jägmästare med inriktning skogsindustriell råvaruförsörjning

Frilufsande Extremsportare, men också familjekär odlare. När han påstår att han är allmänt intresserad av det mesta, då innebär det en hel del. Filip är en engagerad kille med många talanger. Kanske är det därför som virkesköparollen på Stenvalls är ett drömjobb för honom.

Hans önskan var att kunna flytta hem till Boden från Umeå där han pluggat till jägmästare. Så fick Filip Backman upp vittringen på tjänsten som virkesköpare i Piteå älvdal åt Stenvalls Trä. Här kan han nu ägna sig åt kontakten med markägare och samtidigt ha ansvar för både logistiken och avverkningarna hos sina kunder. Tre flugor i en smäll!

– Stenvalls växer så det knakar, och det är roligt att få jobba åt ett företag där det hela tiden sker en utveckling, tycker Filip. Att som Stenvalls ha drivet och engagemanget att köpa ett nytt sågverk i Norrbotten i denna tuffa bransch, det imponerar. Jag gillar när det inte ”sitter fast”.

VEDHUGNING FÖDDE SKOGSINTRESSET

Filips skogsintresse började när han var en tvärhand hög.

– Nu får ni hjälpa till att fixa ved, annars får ni duscha kallt i vinter! sa pappa halvt på skämt, halvt på allvar till mig och min tvillingbror, berättar Filip.

Följden av att ha vedpanna i huset var förutom många timmars klyvning också röjning och gallring på de 50 hektar skog pappa hade ärvt efter farfar. Där någonstans föddes tankarna på att börja läsa vidare inom skogsbruket.

– Jag har alltid tyckt om att vara ute i skogen, och att få vara det på arbetstid är få förunnat. Det roligaste är att träffa markägare. Men inte bara själva virkesköpet. Till jobbet hör ofta att se över behoven på hela markområdet, att arbeta fram en plan på vad som behöver göras och att sedan genomföra planen.

Vana vid att möta människor har Filip från flera års extrajobb på skidshopen Ski-Fix i Boden där han har gjort allt som har med skidor att göra. Utförsåkning är en stor passion hos honom, och fram till 2005 tävlade han i slalom, storslalom, super-G och störtlopp. Men en korsbandsoperation med ett års hoppande på kryckor som följd punkterade intresset. I stället var han med och startade en Extremsportförening i Boden och började med friåkning. Höjdpunkten blev arrangemanget av SM i Big Air, en sport som i korthet innebär höga hopp och snurr i skidbacken. Nu åker han mer sporadiskt några gånger per säsong, men drömmer om att återupprepa drömmen till skidparadiset Kanada där han och sambon tillbringade tre månader i backarna för några år sen.

LAGAR MAT EN TIMME VARJE DAG

Vad gör du annars en ledig dag?

– Då arbetar jag på något projekt, till exempel något bygge i svärföräldrarnas stuga i skogen nära Harads. I stugan är vi så ofta vi kan. Jag spenderar väldigt mycket tid med familjen och till exempel fiskar med min sambo Marias syskonbarn. I stugan jagar jag också en del skogsfågel med vår stående fågelhund Walter med Maria som hundförare. Jag gillar att odla saker också, till exempel olika sorters chili, och fläder som jag gör saft av. Jag ägnar minst en timme åt matlagning varje dag, också under studietiden har jag gjort det. Jag lagar det mesta själv från grunden; stoppar korv och röker och torkar älgkött.

När man har så många starka intressen får man använda tiden väl. Filip ser till att ha sin tid uppbokad, men en svaghet är att han tar på sig lite för mycket.

– Jag är lite tidsoptimist, det kan jag väl erkänna. Och jag har dålig humor också, om du frågar min sambo. Jag skrattar åt det mesta, faktiskt. Men roligt har jag i alla fall!

FOTO: PATRICK DEGERMAN

”Hur man än vänder och vrider på det verkar det som om granen har en god framtid.”

ERIK WALFRIDSSON, SVERIGES LANTBRUKSUNIVERSITET

Granen har gått om furan. Aldrig har det exporterats så mycket gran. Inom byggsektorn slår granen furan med hästlängder. Men vad är egentligen speciellt med gran? Är den verkligen så bra, eller är det bara en tillfällig trend?

Kvistfri furu – det är ord med värdeladdning. Ändå bygger gransågverken ut och ökar sin kapacitet med Stenvalls anläggning i Örna som nordligaste exempel.

– Det syns mest i Syd- och Mellansverige, men prisskillnaden har minskat även här i norr, intygar Erik Walfridsson på Sveriges Lantbruksuniversitet i Umeå.

”Waffe”, som han också kallas, är något av en legendar. Han har undervisat blivande jägmästare i virkeslära sedan 1980 och de studenter som startar nu är hans fyrtionde årgång. Han vet det mesta om olika trädslag, byggegenskaper och träförädlingar – kort sagt det mesta som händer med trädet sedan det är fällt.

Att granen är vårt vanligaste trädslag och har korta barr medan tallen har långa – det vet de flesta, men det är förstås inte den enda skillnaden.

– Grenarna på vår vanliga gran, *Picea Abies*, sitter kvar längre på grund av långsammare naturlig grenrensning, och det ger spår i virket, förklarar ”Waffe”. Det är svårare att hitta helt kvistfri gran, och kvistarna sitter mer spridda. Den ljusa granen har dessutom inte samma kärnved med hartser och oljor som tallen.

BÖR INTE VÄXA FÖR FORT

Här uppe i norr tar det ungefär 100-120 innan en gran kan slutavverkas, medan det i södra Sverige går på 70-80 år. I södra Sverige har man ofta odlat gran på nedlagd jordbruksmark, där marken är för bördig, vilket har inneburit problem. Barrträd bör ju inte växa för fort. Om man får för breda årsringar, med mycket av den ljusa vårveden, får man ett betydligt svagare virke, eftersom vårveden är porösare. Det är extra illa om barrträdet växer för fort i ungdomen, för då bildas mycket ungdomsved.

Ungdomsveden är de 15-20 årsringarna närmast mårgen, och den är inte formstabil utan har lättare för att blir krokig.

I Norrland har vi planterat mycket tall, men efterfrågan på gran har ökat främst inom byggbranschen, där användningsområdena har utvidgats bland annat i och med att man nu kan bygga höghus i trä. Framför allt används granvirke i takkonstruktioner, men det är också vanligt i ytterpaneler. Detta beror på att gran har egenskaper som gör att den tar åt sig mindre fukt än tall.

FÖRKLARING PÅ MIKROSKOPISK NIVÅ

Varför då? ”Waffe” går ner på mikroskopisk nivå och förklarar lite förenklat:

– Träfibrerna i barrträd är i genomsnitt 3-4 millimeter långa. På sidan finns ringporer som sköter vätsketransport i radiell riktning, alltså utifrån och in och tvärt om, så att vatten kan passera mellan fibrerna. Det finns en mekanism i ringporen som fungerar som en liten ventil och kan stängas. Granens ventiler är mindre och stänger lättare, vilket gör att det inte kan tränga in lika mycket vatten.

KURIOSA OM GRAN:

- Ordet gran betyder faktiskt ”sticka fram, vara spetsig” på fornsvenska.
- Granvirke används ofta i musikinstrument, som tonträ, och är materialet i locket på de berömda Stradivariusfiolerna från 1600-talet. Virke lämpligt som tonträ växer både i Sverige och i alptrakterna och sågas så att man får stående årsringar.
- Världens äldsta träd – eller egentligen världens äldsta individuella trädklon – är en gran som kallas Old Tjikko och finns på Fulufjället i Dalarna. Enligt tester har den rötter minst 9500 år tillbaka i tiden.

Men gran har också fördelen att det är ett lätt träslag och med god styrka i förhållande till sin vikt.

– Det är den kombinationen, att den är lätt att hantera och ändå hyfsat stark, som gör den populär som konstruktionsvirke, fortsätter ”Waffe”. Däremot passar den inte i miljöer som riskerar röta eller med markkontakt, eftersom beständigheten mot röta är mindre bra. Den är också svårare att impregnera, just på grund av de här porerna som stänger till. När man forskar på gran har man inriktat sig på rotröta och att den lättare blåser omkull på grund av sitt flacka rotsystem.

Förutom takkonstruktioner är det vanligt att använda gran till reglar, limträ, korslimmat trä och pappersmassa. Trenden för pappersmassa är dock dalande, eftersom användningen av tidningspapper minskar. Viskosmassa, som ersättning för bomull, är ett modernare användningsområde. En skjorta gjord av gran, vore inte det någonting? Det pågår också forskning där man bryter ner cellulosan i granen för att hitta ersättning för plast.

– Men inom överskådlig tid kommer de stora användningsområdena för gran att vara plank, bräder och massa, tror Erik. Träbyggandet verkar inte minska.

STÅ-UPP-KOMIKER

Det ryktas att du håller på med stå-upp-komik. Har du någon gång använt dina yrkeserfarenheter i det sammanhanget?

– Jag har ju ett rykte som ”tränörd”, och det har hänt att jag haft träbitar med mig på scenen. För folk som inte alls håller på med trä ter det sig helt vansinnigt att stå och prata om olika typer av kvistar... Det brukar jag skoja om, även om det i grunden är helt seriöst. Men i övrigt skämtar jag om det mesta.

Om en okänd släkting skulle testamentera granskog till dig, vad skulle du säga då?

– Jag skulle kunna tänka mig att vara skogsägare om någon annan skötte om skogen åt mig. Och gran vore kul! Hur man än vänder och vrider på det verkar det som om granen har en god framtid.